

2026-01-20

Remissvar från Älmhults kommun gällande förslag för att underlätta hanteringen av onormalt låga anbud som inte är seriöst menade (Rapport 2025:4).

Sammanfattning

1 Älmhults kommuns konstaterar att ändringsförslaget i LOU 16 kap § 7, 7a och 7b / LUF 15 kap § 7, 7a och 7b varken kommer att minska antal onormalt låga anbud, oseriösa anbud eller ändra domstolens beslut.

2 Älmhults kommuns anser att ändringsförslaget i LOU / LUF 20 kap § 5e är bra och bör införas i lagen, då det hindrar anbudsgivarna att konstruera nya motiveringar.

Yttrande till punkt 1

Idag hänvisar merparten av anbudsgivarna som utreds för onormalt lågt anbudspris till strategisk prissättning, vilket i förvaltningsdomstol accepteras som motivering.

Att till exempel lämna anbud gällande konsulter med timpriser på en krona är taktiskt/strategiskt, men det är också oseriöst. Det är oseriöst i den mening att anbudsgivare inte har för avsikt att leverera till dessa priser. Även en hantverkare för 300 kronor i timmen kommer inte leverera rätt antal timmar, dvs har inte för avsikt att fakturera rätt.

Ändringsförslagen är inte mer än en omformulering av befintliga lagkrav, förutom följande ändring.

Förslaget att *leverantören ska lämna en förklaring om priset/kostnaden är 30% lägre än genomsnittspriset/-kostnaden för samtliga anbud* skapar följande frågor och problem.

- *Ett anbud // priset/kostnad för ett anbud* kan uppfattas som det summerade anbudspriset. Det summerade anbudspriset kan vara *normalt*, fast vissa detaljpriser kan vara onormalt låga och andra detaljpriser övergenomsnittligt höga.
- Att även diskvalificerat(-de) anbud ingår i värderingen av ett onormalt lågt anbudspris, fast i övrigt uteslutas från upphandlingen, ökar möjligheten att manipulera upphandlingen genom strategiskt inlämnande av flera anbud.

- Antal anbud påverkar genomsnittspriset. Samma anbudspris kan bedömas som onormalt lågt eller inte, beroende på antalet anbud vilket då frångår grundprinciper som transparens och likabehandling.
- Branscherna har mycket olika (vinst-)marginaler. Att sätta ett generellt krav på 30% under genomsnittspriset kan både vara för lite och för mycket.
- Så länge lagen tillåter motiveringen *strategiskt anbud för etablering på en ny marknad / av en ny produkt/tjänst* för onormalt lågt anbudspris är risken stor att domstolar godkänner denna motivering vid överprövning.
- Den absoluta sekretessen under anbudsprövningen bryts:
 - dels får anbudsgivaren kännedom att deras anbud är 30% lägre än resterande anbud
 - dels att det inkommit fler/-a anbud.

Ändringsförslag till punkt 1

Älmhults kommuns föreslår följande ändringar i lagen:

- Tydliggör att hantering av onormalt lågt anbud gäller för respektive a-pris.
- Stryk *30%-förslaget* helt och ersätta med följande krav.
 - Om upphandlande myndighet bedömer att ett anbudspris är onormalt lågt ge upphandlande myndighet rätt att kräva av leverantören en i förväg (*förslagsvis redan i UHD, för att vara transparent*) detaljerad och specificerad kostnadskalkyl för aktuell produkt/tjänst/entreprenad, gällande under avtalstiden, som ska visa att anbudspriset är långsiktigt ekonomiskt hållbart och således trovärdigt och seriöst menat. En generell motivering ska inte anses vara en giltig motivering till ett lågt a-pris.
 - Att upphandlande myndighet har rätt, men inte en skyldighet, att förkasta anbud med onormalt lågt anbudspris om anbudspriset efter kostnadskalkylens bedömning inte värderas som långsiktigt ekonomiskt hållbart och således inte som trovärdigt och seriöst.

Yttrande till punkt 2

Att som idag kunna fabricera nya argument varför man har lämnat onormalt lågt anbud är orimligt och gynnar bara oseriösa anbudsgivare. Älmhults kommun ser bra fördelar med att anbudsgivare inte kan skicka in nya argument till domstolen efter tilldelning i upphandlingar.